

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Verzoek om schadevergoeding (deels) toegewezen bij eerder onrechtmatig beoordeelde oplegging van het Alcoholslotprogramma (ASP). Geen vergoeding immateriële schade

Barkhuysen, T.; Emmerik, M.L. van

Citation

Barkhuysen, T., & Emmerik, M. L. van. (2018). Verzoek om schadevergoeding (deels) toegewezen bij eerder onrechtmatig beoordeelde oplegging van het Alcoholslotprogramma (ASP). Geen vergoeding immateriële schade. *Ab Rechtspraak Bestuursrecht*, 2018(7), 322-326. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/68762>

Version: Publisher's Version
License: [Leiden University Non-exclusive license](#)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/68762>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

beweging openbaar moet maken (art. 3.3 lid 1 onder c Woo). Of deze nieuwe wet er gaat komen, is nog maar de vraag. Uit impactanalyses blijkt dat de wet zoals die nu voorligt, niet uitvoerbaar is en tot hoge extra kosten leidt. Reden voor het kabinet om een pas op de plaats te maken: 'Er wordt onderzocht hoe de verruiming van openheid gestalte kan krijgen zonder hoge kosten voor de organisatie en uitvoering. Het kabinet treedt daartoe in overleg met de initiatiefnemers.' (Vertrouwen in de toekomst, Regeerakkoord 2017–2021, p. 7). De behandeling van het initiatiefvoorstel in de Eerste Kamer wordt aangehouden totdat het in het regeerakkoord aangekondigde overleg tussen hen en het kabinet is afgerond (Kamerstukken I 2017/18, 33328, 1).
H.D. Tolsma

AB 2018/49

AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE

24 mei 2017, nr. 201603842/1/A2

(Mr. N. Verheij)

m.nt. T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik

Art. 4 Protocol 7 EVRM; art. 8:88 Awb; art. 6:106, 6:119 BW; art. 164 WVV

ECLI:NL:RVS:2017:1367

Verzoek om schadevergoeding (deels) toegewezen bij eerder onrechtmatig beoordeelde oplegging van het Alcoholslotprogramma (ASP). Geen vergoeding immateriële schade.

Appellant heeft het CBR verzocht om vergoeding van materiële en immateriële schade [...] die hij stelt te hebben geleden als gevolg van een besluit van 16 oktober 2013. Bij dat besluit heeft het CBR het aan appellant afgegeven rijbewijs ongeldig verklaard en hem verplicht aan een alcoholslotprogramma deel te nemen. Uit de uitspraak van de Afdeling van 5 maart 2015 [...] (lees 4 maart 2017, red.) volgt dat het besluit van 16 oktober 2013 onrechtmatig is. Bij besluit van 2 november 2015 heeft het CBR aan appellant € 1.757,88 toegekend.

Appellant stelt aanspraak te maken op vergoeding van rente over de door het CBR toegekende vergoeding [...]. Ook betoogt hij dat de rechtbank heeft miskend dat de toekenning van de vergoeding voor directe kosten niet toereikend is. Appellant [stelt] dat het besluit van 16 oktober 2013 in strijd is met artikel 4, eerste lid, van het Zevende Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), omdat hij ook al strafrechtelijk is vervolgd voor het rij-

den onder invloed. De rechtbank heeft miskend dat deze onrechtmatigheid voldoende is voor toekenning van schadevergoeding. De rechtbank heeft een te zware bewijslast opgelegd door te vergen dat hij de gestelde schade op objectieve en verifieerbare wijze aannemelijk maakt.

De bewijslast van schade en de omvang daarvan ligt in beginsel bij degene die stelt schade te hebben geleden. Appellant heeft geen facturen of andere objectieve gegevens overgelegd. De rechtbank hoefde de door appellant gestelde schade daarmee niet aannemelijk gemaakt te achten, nu daaruit niet blijkt dat hij de kosten heeft gemaakt als gevolg van het besluit van 16 oktober 2013. [...] Anders dan appellant betoogt, verplicht Europese jurisprudentie niet tot vergoeding van beweerdelijk geleden schade als gevolg van een onrechtmatig besluit als daarvoor geen begin van bewijs is geleverd.

Uitspraak op het hoger beroep van:

Appellant tegen de uitspraak van de rechtbank Gelderland van 14 april 2016 in 15/6483 in het geding tussen:

Appellant,

en

De directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (hierna: het CBR).

Procesverloop

Bij uitspraak van 14 april 2016 heeft de rechtbank het verzoek van appellant om schadevergoeding op grond van artikel 8:88, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) afgewezen.

Tegen deze uitspraak heeft appellant hoger beroep ingesteld.

Het CBR heeft een schriftelijke uiteenzetting ingediend.

De zaak is door een meervoudige kamer van de Afdeling verwezen naar een enkelvoudige.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 15 mei 2017, waar appellant, bijgestaan door mr. S.M. appellant, en het CBR, vertegenwoordigd door drs. M.M. van Dongen, zijn verschenen.

Overwegingen

Inleiding

1. Bij brief van 27 augustus 2015 heeft appellant het CBR verzocht om vergoeding van materiële en immateriële schade, in totaal € 61.560 die hij stelt te hebben geleden als gevolg van een besluit van 16 oktober 2013. Bij dat besluit heeft het CBR het aan appellant afgegeven rijbewijs ongeldig verklaard en hem verplicht aan een alcoholslotprogramma deel te nemen. Uit de uitspraak van de Afdeling van 5 maart 2015 (lees

4 maart 2017, *red.*) in 201410087/2/A1 volgt dat het besluit van 16 oktober 2013 onrechtmatig is.

2. Bij besluit van 2 november 2015 heeft het CBR heeft aan appelland € 1.757,88 toegekend voor kosten betaald aan Dräger Nederland BV voor de inbouw van het alcoholslot en de leasekosten van de apparatuur en en € 826 voor de kosten van deelname aan het alcoholslotprogramma. De toegekende vergoeding voor deze kosten, in totaal € 2.583,88, maken geen deel uit van het geschil.

3. Op 27 oktober 2015 heeft appelland de rechtbank verzocht het CBR te veroordelen in de schade als gevolg van het besluit van 16 oktober 2013.

Appelland heeft de omvang van het verzoek om schadevergoeding beperkt tot € 25.000.

4. De rechtbank heeft het verzoek afgewezen.

Het hoger beroep

5. Appelland stelt aanspraak te maken op vergoeding van rente over de door het CBR toegekende vergoeding van € 2.583,88. Ook betoogt hij dat de rechtbank heeft miskend dat de toekenning van de vergoeding voor directe kosten niet toereikend is. Onder verwijzing naar het arrest van de Hoge Raad van 3 maart 2015

(ECLI:NL:HR:2015:434) stelt hij dat het besluit van 16 oktober 2013 in strijd is met artikel 4, eerste lid, van het Zevende Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), omdat hij ook al strafrechtelijk is vervolgd voor het rijden onder invloed. De rechtbank heeft miskend dat deze onrechtmatigheid voldoende is voor toekenning van schadevergoeding. De rechtbank heeft een te zware bewijslast opgelegd door te vergen dat hij de gestelde schade op objectieve en verifieerbare wijze aannemelijk maakt. In hoger beroep heeft appelland voorts verzocht het CBR te veroordelen tot vergoeding van de door hem gemaakte reiskosten en de kosten voor twee rijbewijzen.

Beoordeling van het hoger beroep

6. Appelland betoogt terecht dat de rechtbank geen beslissing heeft genomen op zijn verzoek het CBR te veroordelen in de ingevolge artikel 6:119 Burgerlijk Wetboek verschuldigde wettelijke over het reeds toegekende bedrag van € 2.583,88. De Afdeling zal dat alsnog doen. Nu de kosten, waarvoor reeds een vergoeding is toegekend door het CBR, op verschillende tijdstippen in 2014 zijn gemaakt, ligt het in de rede in dit geval 1 juli 2014 als ingangsdatum voor de wettelijke rente te hanteren. De einddatum wordt be-

paald op 2 november 2015, de dag waarop de vergoeding is toegekend.

7. Appelland stelt dat hij als gevolg van het besluit van 16 oktober 2013 een geschikte auto heeft moeten kopen voor de inbouw van het alcoholslot. Hij vordert zowel de aanschafkosten als de verzekeringskosten van deze auto. Daarnaast vordert hij belasting-, onderhouds- en benzinekosten, alsmede onder meer kosten voor de ANWB, Kwik Fit en Greenwheels.

7.1. De bewijslast van schade en de omvang daarvan ligt in beginsel bij degene die stelt schade te hebben geleden. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat het aan appelland is om de gestelde kosten op objectieve en verifieerbare wijze aannemelijk te maken. Uit het door appelland opgestelde kostenoverzicht blijkt alleen dat hij geld heeft opgenomen en verschillende verzekeringskosten heeft gehad. Appelland heeft geen facturen of andere objectieve gegevens overgelegd. De rechtbank hoefde de door appelland gestelde schade daarmee niet aannemelijk gemaakt te achten, nu daaruit niet blijkt dat hij de kosten heeft gemaakt als gevolg van het besluit van 16 oktober 2013. Niet kan worden geverifieerd waarvoor appelland de gestelde kosten heeft gemaakt. Anders dan appelland betoogt, verplicht Europese jurisprudentie niet tot vergoeding van beweerdelijk geleden schade als gevolg van een onrechtmatig besluit als daarvoor geen begin van bewijs is geleverd.

8. Voor zover appelland stelt dat de rechtbank heeft miskend dat hij schade in de vorm van reiskosten en tijdsverzuim heeft geleden, omdat hij op drie zaterdagen een motivatieprogramma in Zwolle heeft moeten bijwonen en in totaal zeven keer op en neer is geweest naar Telpoint Benelux B.V., gevestigd te Ede, voor het laten in- en uitbouwen en uitlezen van het alcoholslot, is het volgende van belang.

8.1. Appelland heeft in hoger beroep voor het eerst gesteld dat hij reiskosten heeft gemaakt en deze gespecificeerd. Nu deze kosten (€ 104,88 + € 110,60 = € 215,48), het rechtstreeks gevolg zijn van het besluit van 16 oktober 2013 komen deze kosten voor vergoeding in aanmerking.

Appelland stelt ook dat hij inkomsten heeft gederfd, omdat hij niet heeft kunnen werken in de tijd dat hij het motivatieprogramma heeft gevolgd en op en neer moest reizen naar Telpoint Benelux B.V. voor het plaatsen, laten uitlezen en verwijderen van het alcoholslot te Ede. Deze kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking, omdat appelland geen bewijs van gederfde inkomsten heeft overgelegd en niet heeft bewezen dat hij in de betreffende periodes daadwerkelijk heeft moeten werken. Voor zover appelland betoogt dat tijdsverzuim op zich tot schade leidt, is

van belang dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat verletkosten alleen tijdens de procedure in bezwaar, beroep en hoger beroep kunnen worden gevorderd en dan in die procedure uitsluitend kunnen worden gevorderd voor tijdverzuim door aanwezigheid tijdens een hoorzitting of zitting.

9. Appellant betoogt voorts dat de kosten van de twee rijbewijzen met en zonder code 103 (rijden met alcoholslot) voor vergoeding in aanmerking komen. Ook stelt hij aanspraak te maken op vergoeding van gedeerde tijd voor het ophalen van de rijbewijzen.

9.1. De eerst in hoger beroep opgevoerde kosten voor de twee rijbewijzen (2 X € 82,50 = € 165) komen voor vergoeding in aanmerking. Deze kosten zijn het gevolg van het besluit van 16 oktober 2013 waarbij een eerder aan appellant afgegeven rijbewijs ten onrechte ongeldig is verklaard. Tijdverzuim voor het ophalen van de rijbewijzen komt niet voor vergoeding in aanmerking. Appellant heeft geen bewijs van gedeerde inkomsten overgelegd.

10. Appellant betoogt verder dat de rechtbank heeft miskend dat hij aanspraak maakt op vergoeding van € 2.722 aan proceskosten. Anders dan de rechtbank heeft overwogen, houden die kosten geen verband met de procedure die heeft geleid tot de uitspraak van de Afdeling van 5 maart 2015. De kosten zien volgens hem op de indiening van het verzoek om schadevergoeding.

10.1. Appellant heeft in zijn verzoek aan het CBR om vergoeding van schade van 27 augustus 2015 tevens verzocht om vergoeding van € 2.722 voor het vaststellen van de door hem geleden schade. Kosten gemaakt in het kader van de schadevaststelling komen voor vergoeding in aanmerking indien het inschakelen van deskundige bijstand redelijkerwijs noodzakelijk was en voor zover de kosten daarvan redelijk zijn te achten.

Het CBR heeft bij besluit van 3 juni 2015 bij de informatie over de beëindiging van het alcoholslotprogramma aangegeven dat de verschillende kosten die samenhangen met het alcoholslotprogramma door het CBR zullen worden vergoed. De kosten voor het opleggen en/of uitvoeren van het Alcoholslotprogramma zullen automatisch door het CBR worden betaald. Kosten voor inbouw en lease van het alcoholslot, uitlezen en rijbewijs worden na onderbouwing en het overleggen van bewijsstukken vergoed. Eventuele overige kosten kunnen, voorzien van bewijs en onderbouwing, ook gedeclareerd worden.

In dit geval is het inroepen van rechtsbijstand niet redelijk, nu appellant geacht kan worden zelf redelijkerwijs over de noodzakelijke gegevens te beschikken om de door hem gemaakte kosten te declareren bij het CBR. Voor zover appellant be-

toogt dat inschakeling van rechtsbijstand redelijk was gelet op de overige door hem gestelde schade, is er geen grond voor het oordeel dat de gestelde kosten, € 2.722, redelijkerwijs zijn gemaakt.

11. De rechtbank heeft volgens appellant miskend dat de gestelde immateriële schade voor vergoeding in aanmerking komt.

11.1. De rechtbank heeft terecht overwogen dat uit vaste jurisprudentie van de Afdeling (onder meer de uitspraak van 26 juli 2006, ECLI:NL:RVS:2006:AY5030) blijkt dat in het kader van het bestuursrecht voor de beantwoording van de vraag of een partij schade lijdt en zo ja, in welke omvang, zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij het civiele schadevergoedingsrecht. Gelet op artikel 6:106, eerste lid, aanhef en onder b, van het Burgerlijk Wetboek, heeft de benadeelde voor nadeel dat niet in vermogensschade bestaat, recht op een naar billijkheid vast te stellen schadevergoeding, indien de benadeelde in zijn eer of goede naam is aangetast.

11.2. In het betoog van appellant is geen grond te vinden voor het oordeel dat de rechtbank het verzoek om vergoeding van immateriële schade ten onrechte terecht heeft afgewezen. Voor zover het plaatsen van een alcoholslot en het volgen van de motivatiecursus een zekere mate van onrust, ongemak, spanning en frustratie heeft teweeggebracht, laat dat echter onverlet dat zijn verklaringen niet kunnen leiden tot het oordeel dat hij zodanig heeft geleden, dat hij in zijn persoon is aangetast. De verwijzing naar het arrest van de Hoge Raad van 18 maart 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR5213 (*Baby Kelly*) treft geen doel. Niet valt in te zien dat de feiten en omstandigheden in dat geval vergelijkbaar zijn.

12. Anders dan appellant betoogt, is voor een vergoeding wegens onrechtmatige vrijheidsbeneming geen plaats. Het besluit van 16 oktober 2013, waarbij het CBR het aan appellant afgegeven rijbewijs ten onrechte ongeldig verklaard en hem ten onrechte heeft verplicht aan een alcoholslotprogramma deel te nemen, is niet vergelijkbaar met onrechtmatige detentie.

13. Tot slot betoogt appellant dat de rechtbank heeft miskend dat hij aanspraak maakt op een vergoeding van € 10 per dag. Daartoe stelt hij dat die vergoeding wordt toegekend voor een onrechtmatig ingehouden rijbewijs. Hij stelt 517 dagen lang in het dagelijks leven niet te hebben kunnen rijden, ook niet met een alcoholslot. Daartoe stelt hij dat hij als psychiater in opleiding een bijzondere voorbeeldfunctie tegenover zijn patiënten en coassistenten heeft en daarom geen gebruik van zijn auto kon maken.

13.1. De toekenning van schadevergoeding voor het ten onrechte strafrechtelijke invorderen

en inhouden van het rijbewijs ingevolge het eerste en vierde lid, vindt vervolgens zijn grondslag in artikel 164, negende lid, van de Wegenverkeerswet (WVW). Dat appelland van mening was dat hij geen auto kon besturen met alcoholslot, betekent niet dat die situatie op een lijn is te stellen met het geheel inhouden van een rijbewijs. Nu een zelfstandige schadevergoedingsbepaling voor het ten onrechte opleggen van een alcoholslotprogramma ontbreekt, is er geen aanleiding een forfaitaire vergoeding toe te kennen op grond van of naar analogie van artikel 164, negende lid, van de WVW.

14. De slotsom is dat het hoger beroep gegrond is. De aangevallen uitspraak dient te worden vernietigd, voor zover de rechtbank geen beslissing heeft genomen op het verzoek om vergoeding van wettelijke rente over het reeds toegekende bedrag aan schadevergoeding. Doende hetgeen de rechtbank zou behoren te doen, zal de Afdeling bepalen dat het CBR de wettelijke rente betaalt over de reeds toegekende schadevergoeding van € 2.583,88, vanaf 1 juli 2014 tot 2 november 2015.

Daarnaast wordt de aan appelland toe te kennen schadevergoeding vastgesteld op € 380,48 (€ 215,48 + € 165), te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 24 mei 2016, zijnde de dag van het verzoek om vergoeding van deze kosten in hoger beroep. De overige, eerst in hoger beroep gestelde, kosten komen niet voor vergoeding in aanmerking. Het verzoek wordt in zoverre afgewezen.

15. Het CBR dient op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- I. verklaart het hoger beroep gegrond;
- II. vernietigt de uitspraak van de rechtbank Gelderland van 14 april 2016 in 15/6483, voor zover de rechtbank geen beslissing heeft genomen op het verzoek om vergoeding van wettelijke rente;
- III. veroordeelt de directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen om aan appelland te betalen de wettelijke rente over de reeds toegekende schadevergoeding van € 2.583,88, vanaf 1 juli 2014 tot 2 november 2015;
- IV. veroordeelt de directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen om aan appelland te betalen een vergoeding van € 380,48 (zegge: driehonderdtachtig euro en achtenveertig cent), te vermeerderen met de wettelijke rente

over dit bedrag vanaf 24 mei 2016 tot aan de dag van algehele voldoening;

V. wijst het verzoek om schadevergoeding voor het overige af;

VI. veroordeelt de directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen tot vergoeding van bij appelland in verband met de behandeling van het beroep en het hoger beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 2.102,40 (zegge: tweeduizend honderdtwee euro en veertig cent), waarvan € 1.980 is toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;

VII. gelast dat de directie van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen aan appelland het door hem betaalde griffierecht ten bedrage van € 418 (zegge: vierhonderdachtien euro) voor de behandeling van het beroep en het hoger beroep vergoedt.

Noot

1. Belangrijkste 'les' (maar die is niet nieuw) van deze uitspraak is dat in het bestuursrechtelijke schadevergoedingsrecht net als in het civiele recht geldt dat schade die men vergoed wenst te zien, nadat is vastgesteld dat een besluit onrechtmatig is, aannemelijk moet worden gemaakt. Het alleen stellen dat schade is geleden, is onvoldoende. Overtuigende bewijsstukken zijn nodig. Hoewel de onrechtmatigheid van het besluit tot oplegging van een ASP vaststond (op basis van de uitspraak ABRvS 4 maart 2015, AB 2015/160, m.nt. Stijnen; zie ook de 'zusteruitspraak' van de strafkamer van de HR 3 maart 2015, AB 2015/159, m.nt. Stijnen), leidt het ontbreken daarvan in casu tot het vrijwel geheel afwijzen van het schadevergoedingsverzoek. Overigens had betrokkene een deel van zijn schade al vergoed gekregen op basis van de schadevergoedingsregeling (kort gezegd kosten direct gemoeid met de oplegging en/of uitvoering van het ASP) die het CBR in het leven riep na de beide genoemde baanbrekende uitspraken, waarvan overigens alleen personen konden profiteren ten aanzien waarvan het besluit tot oplegging van een ASP niet onherroepelijk was. Dat was in lijn met hetgeen Afdeling en Hoge Raad overwogen ten aanzien van de werking in de tijd van hun uitspraken (zie voor kritiek daarop T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik, 'Alcoholslot exit, Lessen voor nieuwe en ook oude gevallen?', *NJB* 2015/543). Personen ten aanzien van wie het ASP reeds onherroepelijk was, hebben vergeefs geprobeerd het CBR uit te lokken tot teruggave van hun rijbewijs. Een procedure bij de civiele rechter liep op niets uit, nu deze aangaf dat er passende bestuursrechtelijke rechtsbescherming openstond (zie HR 20 januari 2017, AB 2017/171, m.nt. Kortmann en Van

Ommeren). Probleem is echter dat de bestuursrechter (namelijk de Afdeling in genoemde uitspraak van 4 maart 2015) heeft aangegeven dat een bestuursrechtelijk beroep voor betrokkenen die waren geconfronteerd met een onherroepelijk ASP kansloos zou zijn. Drion is – met genoemde AB-annotatoren – terecht kritisch over de uitspraak van de Hoge Raad. In zijn visie heeft de Hoge Raad – anders dan het gerechtshof – ten onrechte niet zijn rol als restrechter opgepakt, zodat betrokkenen nu met een kluitje in het riet worden gestuurd (zie C. Drion, 'Verongelukken in het recht', *NJB* 2017/3080).

2. Bijzondere aandacht verdient de beoordeling van het verzoek om vergoeding van immateriële schade die betrokkene zegt te hebben geleden als gevolg van het plaatsen van het alcoholslot, de daarmee samenhangende beperking van de bewegingsvrijheid en het volgen van de motivatiecursus. De Afdeling doet dat kort af door er op te wijzen dat daarvoor in het bestuursrecht aansluiting moet worden gezocht bij het civiele schadevergoedingsrecht in het kader van art. 6:106 lid 1 onder b BW (vgl. ABRvS 26 juli 2006, ECLI:NL:RVS:2006:AY5030). Daarbij gaat het om een naar billijkheid vast te stellen vergoeding indien de benadeelde in zijn eer of goede naam of op andere wijze in de persoon is aangetast. Vervolgens oordeelt de Afdeling dat de mogelijk ondervonden onrust, ongemak, spanning en frustratie niet dusdanig van aard is dat hij in zijn persoon is aangetast. Ook hier speelt een rol het onvoldoende aannemelijk maken van deze aantasting. Tot een vergelijkbaar oordeel komt ABRvS 13 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3445. Zou betrokkene wel aannemelijk hebben kunnen maken dat zijn mede door art. 2 Protocol IV EVRM beschermde bewegingsvrijheid (hoewel moeilijk voorstelbaar omdat er veel alternatieve vervoermiddelen zijn naast een door hem zelf bestuurde auto) geschon- den zou zijn, dan was er allicht meer kans geweest op een vergoeding. In de (bestuursrechtelijke) jurisprudentie lijkt zich immers een lijn af te tekenen dat schending van fundamentele rechten op verzoek kan leiden tot vergoeding van daarmee samenhangende immateriële schade. Daarbij moet wel worden aangetekend dat deze rechtspraak – afgezien van de overschrijding van de redelijke termijn – nog weinig consistent lijkt en verder is een belangrijke vraag hoe deze ontwikkeling zich verhoudt tot de groeiende tendens in het civiele schadevergoedingsrecht waarbij smartengeld wordt toegekend wegens schending van persoonlijkheidsrechten en andere fundamentele rechten (zie met nadere verwijzingen M.L. van Emmerik, 'Schadevergoeding bij schending van mensenrechten revisited', *Verkeersrecht* 2016/2 en eerder T. Barkhuysen, 'Smartengeld bij schending van mensenrechten', *NJB* 2011/566).

3. Naar verwachting zal dit niet de laatste uitspraak zijn waarin de Afdeling of een andere rechterlijke instantie een oordeel moet geven over een schadeclaim naar aanleiding van een onrechtmatig opgelegd Alcoholslotprogramma. T. Barkhuysen en M.L. van Emmerik

AB 2018/50

CENTRALE RAAD VAN BEROEP

29 november 2017, nr. 17/989 WMO15
(Mr. M.F. Wagner)
m.nt. R. Ortlep

Art. 6:21 Awb

ABkort 2017/380
NJB 2018/85
ECLI:NL:CRVB:2017:4248

Ongedaanmaking intrekking bezwaar. Geslaagd beroep op verschoonbare dwaling.

Volgens vaste rechtspraak van de Raad (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 2 september 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:2975) kan een bevoegd gedane intrekking van een bezwaar of beroep na het verstrijken van de bezwaar- of beroepstermijn niet ongedaan worden gemaakt, tenzij er sprake is van aan appelland niet toe te rekenen omstandigheden waardoor hij in een situatie van dwaling verkeerde of blijkt van dwang of bedrog van enige zijde ten einde appelland ertoe te bewegen het bezwaar in te trekken.

Op grond van de stukken in het dossier en het verhandelde ter zitting is de Raad van oordeel dat de door het college genomen besluiten van 19 december 2014 en van 3 maart 2015 over financiële ondersteuning voor de algemene voorziening hulp bij het huishouden en de aan appelland verstrekte informatie over de inwerkingtreding van de Wmo 2015 onvoldoende duidelijkheid verschaffen over de concrete gevolgen van de inwerkingtreding van die wet voor de in 2013 aan appelland toegekende aanspraak op 3½ uur huishoudelijke hulp per week. Die duidelijkheid kan ook niet worden ontleend aan het telefoongesprek van 28 januari 2015 tussen appelland en naam A. Uit de door naam A opgestelde schriftelijke weergave van dit gesprek blijkt immers dat niet concreet is gesproken over het aantal uren huishoudelijke hulp dat appelland na omme- komst van de overgangstermijn vanaf 1 april 2015 zou ontvangen. Omdat in dat telefoongesprek door naam A enerzijds is gewezen op het onder de Wmo 2015 voortzetten van de huishoudelijke hulp onder een andere constructie, maar anderzijds noch uit het besluit van 19 december 2014 noch uit het tele-